

PELASTUSLAITOSTEN JA -HENKILÖSTÖN TOIMINTAKYKYHANKE

Osahanke 4: Työterveyttä ja -turvallisuutta ylläpitävän ja edistävän toiminnan tehostaminen

Osahankkeen keskeisimpien tehtävien osalta tilanne syyskuussa 2009 on seuraava:

- 1) Aikaisemmin julkaistujen Pelastushenkilöstön terveystarkastusoppaan ja kahden kirjallisuuskatsauksen lisäksi Duodecim-julkaisussa julkaistaan artikkeli Pelastus- ja raivaustyöntekijöiden hengitystieongelmat WTC-katastrofin jälkeen. Tekeillä on artikkeli "Alaselkävun ennaltaehkäisy, hoito ja kuntoutus palo- ja pelastusalan työntekijöillä". TTL:lle on perustettu konsultaatiopalvelukeskus, jonne voi lähettää pelastushenkilöstöä joko vaativiin työkykyarvioihin tai hengitystieoireisia/keuhkosairauksista kärsiviä pelastussukelluskelpoisuuden arviointiin.
- 2) Osahankkeen ohjausryhmä on kokoontunut kuusi kertaa ja kokoontuu vielä 3 kertaa. Kokouksissa on ollut teemat ja osallistuminen on ollut aktiivista.
- 3) Kokonaisvaltaisen työterveys- ja turvallisuustoiminnan kehittämishankkeessa Jokilaaksojen pelastuslaitoksessa keskityttiin työterveyshuoltopalveluiden hankintaprosessiin tarjouspyynnön tekemisestä lähtien. Lisäksi kehitettiin työterveyshuollon toimintasuunnitelman tekemistä pohjautuen pelastuslaitoksen todellisiin tarpeisiin.
Tampereen aluepelastuslaitoksen Virikehankkeessa on keskitytty yhteisen riskinarvioinnin tekemiseen käyttäen asemakohtaisen arvioinnin tekemiseen kaupungin omaa 3T-menetelmää ja pelastustehtävien ja ajoneuvojen arviointiin Pelastus-arvimenetelmää (www.ttl.fi/pelastus-arvi/).
Kehittämishankkeessa ja kyselytutkimuksesta (kts alla) saatujen kokemusten mukaan tehdään opas/oppaat kokonaisvaltaisesta työterveys- ja -turvallisuustoiminnasta, varhaisen välittämisen malleista sekä riskinarvioinnista.
Alkuselvitykset hankkeeseen liittyvä kuormittumisen arvioinnin mittaussosuuksia tehtiin 8.5.-11.6. välisenä aikana. Syke- ja sykevariaatiotaltioinnit tehtiin 4-6 henkilöltä/vuoro, jokaiselta kahdesti (yht. 21 henkilöä). Varsinaisen mittausjakson aikana sattui kuitenkin yllättävän vähän hälytyksiä, eikä yhtään rekisteröityä alkuselvitys-tilannetta. Aineistosta voidaan kuitenkin erottaa esim. sairaankuljetustehtävien ja muiden pelastustehtävien aiheuttamaa kuormittumista ja palautumista kahtena eri vuorokauden aikana.
- 4) Turvallisuusjohtaminen ja työterveyshuoltotoiminta: Kysely oli suunnattu sekä aluepelastuslaitoksen työterveyshuollon vastuuhenkilöille että laitoksen työturvallisuushenkilöstön edustajille. Työterveyshuollon vastaukset jäivät uupumaan 7 apl:n osalta, työsuojeluhenkilöstön vastauksia oli vähintään yksi jokaisesta apl:sta. Yleisinä havaintoina voi sanoa, että toimintaa ohjaavien lakien ja ohjeistusten tuntemuksessa oli puutteita. Työterveyshuollolla oli yleensä työturvallisuushenkilöstöä paremmat käsitykset toiminnasta. Huolestuttavaa oli laitoksen edustajien huonot käsitykset nimenomaan ennaltaehkäisevän työn toteutuksessa (mm. työkyvyttömyyden uhkan tunnistaminen, ikääntyvän työntekijän tukeminen). Ongelmana on tth-toimijoiden hajanaisuus, vaihtuvuus ja se, ettei tunneta tarpeeksi hyvin työtä. Kaivataan yhteistyötä, yhdenmukaisia toimintamalleja ja tehokkaampaa tiedottamista. Kyselyä tullaan syventämään haastatteluilla.
- 5) FireFit menetelmässä on keskitytty kehittämään erityisesti palautteenanto-osuutta tuki- ja liikuntaelimestön toiminnan osalta.